

Sermo nonus de iudicio dei contra feudos sodomitas

Animo trepidati cor
deque gelido commemo-
randum est nobis quid
egerit robusta ma-
nus excelsi dei contra hoies sodo-
mitas. Nam tempore nunc maxima
christianorum multitudo heu heu uicium
sodomiticum picturat. Neque scelus
tam nephandum silentio est pre-
tereundum quam mo acriter in hinc
dum est ad eius detestationem ex-
probationem et increpationem.
Ob illud siquidem ut patebit so-
domitis indignatus deus igne
de celo misso et regiones et hoies
cunctos deleuit. Quare in hoc
sermone de subuersione sodomor-
um dicendum est de qua declarabi-
mus tria mysteria.

Primum dicitur rationis
Secundum reuelationis
Tertium modificationis

Quia propter peccatum execrandum
sodomie deus celesti igne deliuit
gentes sodomorum

Capitulum primum

Sine causa putant plerique
increduli sodomiam fuisse
deletam. Dicit enim Paulus
Crosus libro primo quod ante annos urbis
condite mille centum sexaginta ar-

lit sodomia quod cornelius tacitus
etiam scripsit licet causam taceat
Sed Hieronymus libro xiiii ethi. expressit
se sic loquitur. Petrae regio in
confinibus arabie et palestine
fuit dicta a quinque ciuitatibus im-
piorum que celesti igne consump-
te sunt terra amplius a iheroso-
limis olim uberrima nunc autem
deserta atque exusta. Nam pro scel-
ere incolarum de celo descendit
ignis qui regionem illam in cin-
eres eternos dissoluit. Cuius um-
bra quedam est species in fau-
lis et in arboribus ipsis etiam ad-
huc uidetur. Nascuntur enim ibi
pro maxime sub tanta specie
maturitatis ut edendi desiderium
gignat si carpas fatiscunt ac re-
soluuntur in cinerem fumumque exa-
lant quasi adhuc ardeant. Hoc
ipsum ponit Augustinus libro xxi. de ciuitate
dei. c. v. Scriptura ergo sancta
imitantes firmiter dicimus et te-
nemus quod uicium sodomiticum cau-
sa fuit illius ardentis et inflam-
mati iudicii. Nec mirum. cum pec-
catum illud sit grauissimum et deo
benedicto fetidum et exosum ymo
angelis et hominibus recta sapi-
enabus. Cuius grauitatem ostendunt
nobis passim tria

Primum nominatio
Secundum uisiferatio
Tertium punicio

De grauitate uicij sodomitici

Primū qđ ostēdit vicij
sodomitiā grauitatē di
cūt nominatio. Noīatur
em̄ qđruptiā vocabulo

Primū est cāmen pessimū
Secūdu passio ignominie
Tercū turpitudō
Quartū abhominatio

De primo est textus gen. xij
ubi dicitur. homines sodomite
erāt pessimi peccatores. et gen.
xxxvij. Accusauit Joseph fr̄s
apud patrem de crimine pessi
mo. Magister in hystoria sco
last. i. de coitu cum brutis. licz
fm̄ nicolaū de lyra ali qui expo
nāt vel de odio in ipfuz Joseph
vel in tūa pessima De secūdo
vocabulo dicit aplūs ad Ro. i.
Tradidit illos deus in passio
nes ignominie. naz femine eo
rum mutauerūt naturālē vsum
in eū vsum qui est cōtra naturā

De tercio vocabulo sequitur
ib. dem paulus. Dimittit e autē
et masculi relicto naturali vfu fe
mine exarserūt in desiderijs fu
is masculi in masculos turpitu
dinem opantes. De quarto
vocabulo scribitur Leuā. xvij
sic. Cum masculo ne cōmiscea
ris. qā abhominatio est. ex hys
dicit Ciraldus odonis sup. vii.
ethi. qđ Arist. posuit cōcubitum
masculorum inter bestialitates
cōsuetudinales nō inter egiti
dinales. Et ideo talis bestiali

tas est inexcusabilis. nam besti
alitas reducūt ad duo scz ad na
turam et ad cōsuetudinē. Pri
mo mō est a natura idest ex lesi
one nature. que quīdem potest
ēē cōnaturalis. quia a natiuita
te cōtracta ex mala complexio
ne vel actuali quia ex aliquo ca
su incurfa pūta ppter egritudi
nem vel maniam. Quibusdam
autem accidit ex consuetudine
puta illis qui sūt ad talia cōsue
ti a pueticia. Peccatū ergo sodo
mitiā omnino cōtra naturā est
grauius ceteris peccatis carnas
libus. sicut patet tricesima se
cūda questōne. v. ca. Adulterij
tricesima secūda questōne. vij
ca. Offerebat. c. v. fus. de pe. d.
i. c. Si quis tam masculū. c.
Qui puero. xxxij. q. viij. c. In
eo. ex de excessi. prelatorum. c.
Clerici.

Secūdmū qđ ostendit gra
uitatem vicij sodomitiā est vo
ciferatio. Quatuor quippe pecca
ta precipue inueniūtur que for
titer clamant dei vindictam po
scena. Primum est homicida
rum Gen. iij. dixit de9 ad cha
ym. Ecce vox sanguinis fratris
tui abel clamat ad me. Secū
dum est peccatum oppressarum
viduarum. Vnde exodi. xxij. di
xit deus. Vidue et pupilo non
nocebitis si leseritis eos wafe
rabunt ad me et audia3 clamo
rē eor3 et indignabit̄ furor me9

cōtra eos. **T**ercū est peccatū de
tentorū mercedis laborandū. et
de hoc **Jacobi. v.** **E**cce merces
opaciorum qui messuere regiōes
vestras que fraudata est a vobis
clamat et clamor ipsorū i aures
dñi sabaoth introiuit. **Q**uā e
peccatū sodomitarū. vnde gen.
xviij. dixit deus **C**lamor sodomo
rum multiplicatus est nimis.
Tercū qd ostendit grauita
tem vicij sodomitiā est pūctio.
Inuenitur huius sceleris quadru
plex pūctio. **P**rima est **Leu. ij**
vbi dicitur. **Q**ui dormierit cum
masculo coitu femineo vter qz
operatus ē nephās morte mori
atur sanguis eorū super eos **P**er
legem insuper ciuī e; sodomitis
infligit pena mortis. **C.** de adul
terij. **¶** **C**um vir. et in auden
tia vt nō luxurentur cōtra na
turā collacōe. **vi.** **S**ecūda pūctio
sodomorū fuit nocte qua na
tus est christus. **T**unc em om
nes sodomite morte subita perie
runt **H**oc videtur sentire **Illexo.**
qui super illo **Pla. ix.** **H**abitanti
b; in regione vmbre mortis lux
dēta est eis ait. **L**ux illa omnes
isto vicio laborantes extinxit ne
natura quam sumpserat tanta
immundicia fedaretur. **T**ercia
pūctio peccati sodomitiā est in
pestilencijs quas frequēter pp
terea immitat deus vt **p3. xxxij**
q. vij. c. **F**lagicia. **Q**uarta pūctio

io fuit in sodomis de q̄ dicem⁹
in sequētib⁹. quid plura **A**bho
minabile vltra q̄ dici p̄t est pec
catū istud adeo vt feratur a qui
busdam ipsis demonib⁹ detestā
dum. naz inter demones aliqui
inueniri dicuntur qui dum vici
um istud perpetratur nullo pas
cto volunt eē presentes. **O** sce
lus nec nominandum. **O** malū
omni vituperio dignum. **O** pec
catum naturā maculans **O** vici
um spurcissimum a cunctis me
rito exprobandum damnatur
a gentilib⁹ **T**antalus rex fagi
orum qui rapiūt **G**amine dem fi
lium troy regis dardamiorū vt
eo abuteretur. **I**n dardania
regnauit troy a quo troya m di
cti sunt. **O** quale dedecus qua
litate ignominia inter christia
nos tale quid cogitatum vel di
ctum dico. **N**e mundo a scandas
lis. vt sodomitarum concubus
vt quia excreuit hec perditissi
ma iniquitas ita vt pene omnes
inuoluat status.

¶ **Q**ualiter sodomorum incen
dium fuit abrahe reuelatur qui
orauit pro populo. et quia nō fu
it popul⁹ dignus liberari p abra
ham cū puenit ad numerū de cē
mil dixit amplius

Capitulum secundum

Uolens deus benedictio
 sodomitas pessimos
 iste deulstare secretu su
 um aperuit abrahe dilecto suo
 de quo considerate debem⁹ tria
 Primo amicitia
 Secundo benivolentia
 Tercio prudentia

¶ Quare de⁹ voluit abrahe re
 uelare q sodomite faciebant

Primo consideremus in
 abrahā amicitia q me
 tuit ee amicus dei. Est
 vtiqz hoc vnu de vere amicitie si
 gnis qn quis comunicat ami
 co secreta vt plene posui in ser
 mone de amicitia in libro de vir
 tutib⁹. vnde ambrosi⁹ li. de of
 ficijs. Nil inquit occultat amis
 cus si verus est. et sapiens. pu.
 xxv. Causam tuam tracta cum
 amico tuo. Tenenda tamē est
 semper regula Peñecē ad Lucil
 lum dicentis. Omnia cū amico
 delibera sed de ipso prius deus
 igitur verus erat amicus cui fi
 delitas a brahe notissima erat.
 Ideo dixit vt pomē Gen. xvij.
 Nū celare poterō abraham que
 gesturus sum. dixit ergo illi. O
 care abrahā clamor sodomoz et
 gomorreoz multiplicatus est et
 peccatū aggrauatum est nimis.
 descendā et videbo vt tū clamo
 rem qui venit ad me opere com
 pleu. aut. fm omnes doctores

deus cui nihil est absconditum
 hoc sic dixit in exempluz nostā
 ne precipites simus ad fetēdas
 in proximos repente setēdas et
 eos de facti morti adiudicemus
 de hoc est textus. ij. q. i. c. Deus
 omnipotens

De oracōe abrahe p populo.

Secundo consideremus in
 abrahā benivolentiam
 ad proximos cū em audis
 set verba dei dixit. O de⁹ meus
 nūquid pdes iustū cū impio si
 inuēti fuerint quinquaginta iu
 sti in ciuitate pibūt simul et nō
 pces loco illi ppter hos iustos si
 fuerint in ea absit vt rem hāc fa
 cias et occidas iustuz cū impio
 ait dñs. Si inuēro in sodomis
 quinquaginta iustos dimittrā
 omnē locum ppter eos. At vero
 abrahā descendit ad. xlv. de
 inde ad. xl. deinde ad. xxx. dein
 de ad. xx. deinde ad. x. audis
 vt populus ab illa plaga libera
 retur.

Qz decē psonē faciūt populū

Tercio considerem⁹ in abū
 haz prudentia q nō de
 scendit infra decēz fm
 nicolaū de lyra hoc ideo fecit. qz
 decē faciūt populū neqz videbaē
 couēniēs vt vbi nō inuenireē po
 pulus iustoz indulgeret deus
 tot iniquis atqz pueris

**De terribili sodomorum con-
tre natione**

Capitulum tertium.

Iam dicendum est quomodo de-
us ultus est iniquitatem
illoz qui ut sic dicam taz
dum fatigauerunt eius mentem. **U**bi
tua considerem?

Primo angelorum apparitionem
Secundo loth liberationem
Tercio ciuitatum deletionem

**De angelis qui apparuerunt
abrahe in specie iuuenum**

Primo considerem angelorum
apparitionem. Dicit
textus biblie. **A**bijt dñs
i. non apparuit postquam cessauit lo-
qui et abraham reuersus est in
locum suum ueneruntque duo an-
geli sodomam uespere. **N**ico. de sy-
ra. **V**enerunt inquit in assump-
tis corporibus in specie iuuenum
sedete loth in foribus ciuitatis ex-
pectante alicuius hospitis adue-
tum. **Q**ui occurrens eis adora-
uit. i. reuerenter suscepit eos pe-
tens ut declinaret in domum suam
Quibus ingressis fecit conuiuium
et comederunt. **P**ro habenda as-
liqua intelligentia eorum que hic
dicuntur de angelis notanda sunt
tria. **P**rimum quod angeli non ha-
bent corpora sibi naturaliter omni-

ta ut docent omnes theologo in
ij. sententiarum. di. viij. **E**t hoc p-
batur per **D**amas. et **O**pomium
Tamen contra hoc arguit aliqui
Nam **O**rgenes in libro periar-
chon dicit sic. **S**olius dei. i. patris
et filij et spiritus sancti vere id ipsum
um est ut sine materiali substancia
et absque ulla corporee adicio-
nis societate intelligatur existe-
re. **B**ern. etiam dicit omel. vi.
sup. cantica. **D**emus soli deo sic
cut immortalitatem sic in corpo-
reitate sua natura sola nec
propter se nec propter aliud solacio in-
diget instrumenti corpori. **L**i-
quet autem omnem spiritum cre-
atum corporeo indigere solacio.
et **A**ug. in. ij. sup. gen. ad litteram
et in. ij. de trim. et in. viij. de a.
dei. et in li. de eccl. dog. uidetur
asserere quod angeli habent corpo-
ra aerea et subtilissima. et **Gr.**
in omel. epiphanie nominat
angelum animal rationale. **H**is
auctoritatibus respondet sanctus
Tho. i. pte. q. li. quod aliqui estima-
uerunt nullas substancias incor-
poreas esse nisi corporibus unitas
adeo quod quidam etiam deum po-
fuerunt esse animam mundi. ut au-
gustinus docet libro. vij. de ciui-
tate dei. **S**ed quia hoc fidei ca-
tholice repugnat que ponit de-
um super omnia exaltatum secundum illud
ps. **E**leuata est magnificentia tua
super celos. **O**rg. hoc d. do. reculas

dicere. In alijs secutus est alio-
rum opinionem sicut et in mul-
tis alijs deceptus fuit sequens
antiquoz philosophoz opinio-
nes. unde Hieronim⁹ ad deside-
riū de illo inquit Origenes me-
lior in bonis peior in malis fuit
cuius hereses in libris patriarcho-
quos ipse composuit maxime in-
ueniri dicuntur. Magister et in hy-
storia scolastica sup Gen. circa
principium Periarchoon est liber
in quo Origenes dixit christū
adhuc in aere p demonib⁹ pati
debere sicut in terra p hominib⁹
passus est. nō tenet igitur
eius dictū qd angeli habeant cor-
pora. Verbum vero Bernardi ex-
ponit qd spūs creati indiget cor-
poro instrumento nō naturali-
ter unito sed ad aliquod assum-
ptio vt dicitur scz ppter insti-
tutionem nostram. Aug. autem
loquitur nō asserendo sed pla-
tomoz vtens opinione. Cre-
vero nominat angelū rationale
animal methaphorice ppter si-
militudinem rationis. Secūdo
notandum qd quidam dixerunt
angelos corpora numq̄ assump-
sisse sed omnia que in scriptu-
ris diuinis leguntur de apparitio-
nibus angeloz contigisse in visi-
one pphete hoc est est s̄m yma-
ginem. H³ hoc dictum Tho. re-
pugnat intentioni scripture il-
lud enim qd p ymaginaria visio

ne videtur. est in sola ymagina-
tione videntis vnde nō videtur
indifferentē ab omnib⁹. scrip-
tura autem diuina sic introdu-
cit interdum angelos apparen-
tes vt cōmuniter ab omnibus
viderentur sicut angeli apparen-
tes abrahe visi sunt ab eo et a
tota familia eius a loth et a ci-
uibus sodomoz. Similiter an-
gelus quā apparuit thobie ab o-
mnibus videbatur. ex quo mani-
festum fit ista contigisse s̄m cor-
poram visionem qua videt id
qd positum est extra vidente m
vnde ab omnib⁹ videri potest.
tali autem visione non videtur
nisi corpus cum ergo angeli ne-
q̄ sint corpōa neq̄ habeant cor-
pora sibi naturaliter unita relin-
quunt qd interdum corpōa as-
sumunt. Assumunt autem illa
ex aere condensando ipsum vir-
tute diuina quā tum necesse est
ad corporis assumendi forma-
tionem. nam aer condensatus fi-
gurari et colorari potest. Corp⁹
vero assumptum ab angelo uni-
tur sibi. non quādem vt forme
sed sicut motori representato p
corpus mobile assumptū. sicut
enim in sacra scriptura p̄p̄ta-
tes rerū intelligibilia sub simi-
litudinibus rerū sensibilia
describuntur ita corpōa sensibilia
diuinavirtute sic formantur ab
angel vt aguat ad res s̄tādūz

angeli intelligibiles proprietates
et hoc est angelum assumere cor
pus. Et licet angeli non indi
geant corpore assumpto propter
seipos tamen assumunt corpo
ra propter nos ut familiariter cum
hominibus conuersando demon
strent intelligibilem societatem
quam homines expectant cum
eis habendam in futura vita.
Hoc etiam quod angeli corpora as
sumpserunt in veteri testamen
to fuit quoddam figurale iudici
um quod verbum dei assumpturum
esset corpus humanum. Omnes
enim apparitiones veteris testa
menti ad illam apparitionem or
dinate fuerunt qua filius dei ap
paruit in carne. Tercio notan
dum quod sicut non est contra veri
tatem quod in scripturis intelli
gibilia sub figuris sensibilibus
describuntur quia hoc non dicitur
ad asserendum quod intelligi
bilia sint sensibilia sed quia per
figuras sensibilibus proprietates
intelligibilium secundum similitudinem
quandam dantur intelligi. ita non
repugnat veritati sanctorum an
gelorum quod corpora ab eis assum
pta vident homines viuentes li
cet non sint. Non enim assumuntur
nisi ut per proprietates hominis
et operum hominis spirituales pro
prietates angelorum et eorum spi
rituali opere designentur. quod
non ita congrue fieret si veros ho

mines assumerent quia proprietates
eorum ducerent in ipsos ho
mines non in angelos quare an
geli per organa assumptorum cor
porum non sentiunt nec tamen
illa organa superflue sunt forma
ta quia non sunt formata ut per
ea angeli sentiant sed ad hoc ut
per hominum organa virtutes spua
les angelorum designentur. sicut
per oculum designatur virtus cog
noscitina angeli et per alia mem
bra alie eius virtutes ut dicit **Dy**
omius ultimo. c. celestis ierar
chie. Ad hystoriam itaque reuer
tentes enarremus quid actum
sit. et scribitur in textu biblie quod
viri diuitatis a puero usque ad se
nem vallauerunt domum et dix
erunt loth. **E**duc viros illos huc
ut cognoscamus eos. quibus loth
obtulit filias que nondum cog
nouerant viros dicens. **A**ccepit
illas et abutimini eis. **V**iros au
tem istos non tangatis. **H**ic quod
dicitur utrum loth sic faciens pec
cauerit. Et quidam dicunt quod non
eo quod de duobus malis minus est
eligendum. ut patet di. xij. c.
duo. et. xxij. q. iij. c. **I**uravit. et
ca. **N**on solum. **D**icit **Nicolaus de ly**
ra dicit quod istud intelligitur in cor
poralibus seu temporalibus non
autem in spiritualibus. quod ut di
cit apostolus. non sunt facienda
mala ut inde veniant bona. et idem
dicit. xxxij. q. iij. c. **H**ic non sunt

et .xxij. q. v. c. si quis uxorem.
 Quare illicitum fuit loth conce-
 dere filias ad abufum. Cautas
 enim est ordinata et ideo nullus
 debet committere aliquid inor-
 dinatum vt precaueat a maiori
 peccato alterius. Loth ergo non
 potuit offerre filias suas quin con-
 fetiret peccato mortali. Excusatur
 itaq; a tanto sed non a toto. tuz
 ratione pturbacionis mentis in
 qua erat. tuz quia visio pessimo
 in suis ciuibus et violencie in ho-
 spitibus occurrere intēdebat. Dū
 ergo sodomite violendam infer-
 re temptarent ita vt vellent effu-
 gere portas domus angeli intro-
 duxerunt loth claufeuntq; or-
 stium et eos qui foris erant per-
 cussereunt cecitate a maximo vs-
 q; ad minimum. Nicolaus d h y
 ra dicit q; percussi sunt cecitate
 non priuaaōe visus sed atrifia
 Magister in hystoria scolasti-
 ca. Accūfia est quando homines
 habent oculos apertos et nō vi-
 dent. quod magi faciunt incan-
 tationibus. Fit insuper aliquā-
 do q; homines rem habent i ma-
 nu et non vident. et hec etiā est
 accūfia ab a quod est sine et cū
 fis iudicium
 Secundo consideramus loth
 liberationem. Dixerunt angeli
 ad loth. Omnes tuos educ dvr-
 te hac. Telebimus enim lo-
 cum istuz. Et ingressus loth ad

generos suos ait eis. Surgite
 et egredimini quia delebit dñs
 ciuitatem istā. Nō est credendū
 vt ait Hieronimus hys qui di-
 cunt alias filias a predictis vir-
 gimibus loth habuisse habens
 tes viros que cum viris submer-
 se sūt sed generos vocat futuros
 generos. Vnde hebraica veritas
 habz. Egressus est loth ad spō-
 sos quā noluerunt egredi et vi-
 sus est eis ludēs loqui. Mane
 dissimulante loth exire apprehē-
 sum eum cum uxore sua et filia-
 bus suis statuerunt eum angeli
 extra ciuitatez dicētes. Ne rēspi-
 cias retro sed in monte saluum
 te fac. Quī ex pturbacōe nōdū
 plene credens domino ait. Non
 possum in mōte saluari ne forte
 apprehendat me malū et moriat
 Dicit magister i hystoria scola-
 stica. Forte senex monūz frigo-
 ra et labore vie horrebat. Addit
 loth. Est hic ciuitas parua ad
 quam fugere sufficō vt saluer i
 ea. Et ait dominus. Non subuer-
 tam vrtem pro qua locutus es.
 Et propter verba loth vocata ē
 ciuitas illa segor. i. pua. Quā-
 diu autem fuit ibi loth dominus
 peperat ei. sed vt dicit Hieronimus
 concussa fuit bis terremotu. vri-
 de loth timens egressus mansit
 in monte et Segor post subuer-
 sionez quatuor ciuitatum tercio
 terremotu absorpta fuit

Tercio considerem⁹ ciuitatū
delecionē. Egresso loth de sodomis
pluit dñs super ciuitates
illas sulfurem et ignem. dicit ni
colaus de lyra q ignis sulfure⁹
habet ardorem et fetorem ad si
gnificandum vicium sodomita
rum qd fetet uilitate et ardet ar
dore concupiscencie. ⁊ subuerat
dñs ciuitates illas ⁊ omnes ha
bitantes in eis. Proxero **L**oth
respiciens post se versa est i sta
tuam salis quam **J**oseph⁹ dicit
se uidisse. dicunt hebrai q hoc
fuit quia peccauerat in sale. ut
sic pena responderet peccato. Pe
tenti enim **L**oth sal p cōdimen
to ubi angelorum quos homi
nes credebant ipsa remuūt appor
tare quia nō habebat caritatez
ad hospites. petierunt itaq; in
igne omnes utriusq; sexus qui
erant in ciuitatib⁹ illis tot⁹ q re
gio cōuersa est in lacum d quo
Hido libro de aotero ethimo.
ait. q dicit mare mortuū q ni
hil gignit uiuū. nihil recipit ex
genere uiuentium. Nā neq; pi
sces habet neq; assuetas aquis
et letas mergendi vsu patitur a
ues. sed et quecumq; uiuentia
mergenda temptaueris quacū
q; arte demersa statim resibūt
et quīs vehementer ulisa stat⁹
exciduntur. sed neq; uentis mo
uetur resistente turbimib⁹ bitu
mine neq; nauigacōnis paci⁹s
est. quia omnia uita carētia in

pfundum mergūtur nec mate
ria mollam sustinet nisi que bis
tumine illustratur lucernaz ac
censam ferunt supnatare extin
cto lumine mergi. puto q sapiē
tissimus deus statuerit lacum
illum tam admirandis ppetati
tibus sociari ut sic magis oca
sionem habeant homines cog
noscendi uirtutem et potentiaz
dei. Ipsa ergo sodomitas dele
uit nec passa est regionem illo
rum in lacum conuersam ut ta
ctum est uollo vniq; tempore ha
bitabilem fieri. Caueant ergo
qui christiano nomine decorat⁹
ne tanto cūmine irretiti deus ce
li cōuertent et inducant ut iu
dicet illos et uerberet flagello
suo. A quo nos misericorditer
liberet qui est benedict⁹ in secul⁹
la seculor⁹ Amen.

Derno deamus de iudicio
dei contra pharaonem et egyp
tios in populum iudeorum seu
entes

O De repetimus frequē
tius de iudicijs dei
uiuentis uidentur
hys quibus lapidea
corda sūt et adamantina frūo
la esse ineptaq; et abicienda.
Aliunt enim illa conficta inuen
taq; esse. ut sic uulgares terro
ribus quaciantur sed profecto